

ÎNCHEIERE

16 mai 2024

mun. *****

Judecătorul Judecătoriei *****, sediul Centru, Natalia Russu, studiind cererea de chemare în judecată înaintată de ***** în contradictoriu cu Președintele Republicii Moldova *****, cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale,

c o n s t a t ă :

1. La 08 mai 2024, ***** a depus cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu Președintele Republicii Moldova *****, cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.
2. La 14 mai 2024, cererea de chemare în judecată a fost distribuită, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, în mod automat-aleatoriu, judecătorului Russu Natalia.
3. Prin cererea de chemare în judecată, ***** indică faptul că, la 18 martie 2024, Președintele Republicii Moldova ***** a organizat o conferință de presă referitor la referendumul republican privind integrarea europeană. Învederează că, această conferință de presă a fost anunțată public de către instituția prezidențială din timp cu invitarea mass-media și transmisiunea în direct de mai multe televiziuni, portaluri de știri, rețele sociale. Pretinde ***** că, în cadrul conferinței de presă, la întrebarea despre numirea ***** ca membru al Guvernului, Președintele ***** a declarat următoarele: *”O persoană care lucrează pentru o grupare criminală nu pentru cetățenii din Republica Moldova și anume din autonomia Găgăuză, o persoană care face declarații împotriva propriei țări nu are ce să caute în Guvernul R.M.”*
4. Prin cererea de chemare în judecată, ***** solicită constatarea prin hotărâre judecătorească a încălcării drepturilor personalității reclamantului la onoare, demnitate și reputație profesională prin publicarea și răspândirea de către ***** a informațiilor defăimătoare în cadrul conferinței de presă din 18 martie 2024, a obliga pârâțul ***** să publice o dezmințire și scuze publice prin aceeași modalitate-în cadrul unei conferințe de presă, după cum urmează: *”Eu, subsemnata *****, Președinte al Republicii Moldova, dezminț informările expuse de mine în cadrul conferinței de presă din 18 martie 2024, referitor la faptul că ***** al ***** lucrează pentru un grup criminal organizat și face declarații împotriva propriei țări. Având în vedere că propria opinie a fost*

prezentată drept un fapt constat, prin încălcarea prezumției nevinovăției, îmi cer scuze publice și declar că acuzațiile mele aduse în privința dnei Evghenia Guțul, nu corespunde adevărului și, în ansamblu, reprezintă niște defăimări”.

5. ***Studiind cererea de chemare în judecată, judecătorul consideră necesar de a refuza în primirea cererii de chemare în judecată pentru raționamentele infra.***
6. Din conținutul art. 8 lit. a) din Legea Nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, reiese că *”Nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută: a) de către Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament în exercitarea mandatului”.*
7. Potrivit art. 81 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova *”Președintele Republicii Moldova se bucură de imunitate. El nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.”*
8. În cauza *****c. REPUBLICII MOLDOVA, Curtea a statuat la pct. 44 *”Totuși, din punctul de vedere al compatibilității cu Convenția, cu cât imunitatea este mai largă, cu atât justificarea ei trebuie să fie mai convingătoare (ibid., § 78). În cazul în care legătura clară cu activitatea parlamentară lipsește, Curtea este nevoită să adopte o interpretare mai îngustă a conceptului de proporționalitate între scopul urmărit și mijloacele angajate; mai ales în cazul în care limitările asupra dreptului de acces la justiție decurg din decizia unui organ politic (a se vedea Tsalkitzis, citată mai sus, § 49). Astfel, în cazul unei dispute personale, nu ar fi corect să i se îngreudească cuiva accesul la justiție doar pe motiv că disputa ar putea avea caracter politic sau ar avea conexiune cu activități politice (a se vedea Cordova (nr. 1), citată mai sus, § 62; Cordova (nr. 2), citată mai sus, § 63; și De Jorio, citată mai sus, § 53).”*
9. În pct. 46 din aceeași hotărâre, Curtea a statuat *”Curtea notează că potrivit Constituției, președintele se bucură de imunitate. Însă, în ceea ce privește opiniile sale, imunitatea nu este absolută; ea acoperă doar opiniile exprimate „în exercitarea mandatului”. În acest sens, Curtea notează că excluderea procedurilor pentru tragere la răspundere civilă a președintelui pentru defăimare constituie o excepție de la regula generală a răspunderii civile pentru opinii calomnioase sau insulte, excepție care este limitată la cazurile în care președintele acționează în exercitarea mandatului.”*
10. În pct.49 din aceeași hotărâre, Curtea a statuat *”În aceste condiții, Curtea consideră că instanțele de judecată naționale care sunt sesizate cu acțiuni în tragere la răspundere civilă a președintelui pentru defăimare trebuie să aprecieze dacă declarațiile contestate au fost făcute în exercitarea mandatului. În prezenta cauză, nici prima instanță de judecată, nici a doua nu s-au expus asupra plângerilor reclamantilor și nici asupra chestiunii dacă președintele și-a*

exprimat opinia în exercitarea mandatului, ci s-au referit doar la chestiuni sau evenimente legate de „viața publică”.

11. La caz, judecătorul atenționează că, prin ”exercitarea mandatului” urmează a fi înțeleasă exercitarea atribuțiilor funcționale a Președintelui Republicii Moldova.
12. În speță, în textul cererii de chemare în judecată, potențialul reclamant ***** indică expres și în concret că, declarația contestată a Președintelui Republicii Moldova ***** a fost făcută în cadrul conferinței de presă despre organizarea referendumului privind aderarea Moldovei la UE din 18 martie 2024, anunțată public de către instituția prezidențială, ceea ce judecătorul apreciază și distinge în afara oricărui dubiu, fără a atinge fondul cauzei, că declarația contestată a Președintelui Republicii Moldova a fost făcută în exercitarea mandatului, situație acoperită de regula imunității reglementată de art. 81 din Constituția Republicii Moldova și art. 8 lit. a) din Legea Nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare și care constituie acea excepție de la procedurile pentru tragere la răspundere civilă a președintelui pentru defăimare, limitată la cazurile în care președintele acționează în exercitarea mandatului.
13. În cererea de chemare în judecată, potențialul reclamant ***** învederează că, referitor la prevederile constituționale de la art. 81 alin. (2) potrivit căruia Președintele nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului, este incidentă cauza *****v. Republica Moldova, potrivit căruia CEDO a stabilit că acordarea Șefului statului a unei imunități absolute conduce la încălcarea art. 6 CEDO.
14. Cu privire la cel din urmă aspect, se reține că, potențialul reclamant ***** invocă argumentul dat cu neobservarea faptului că în cauza *****c. REPUBLICII MOLDOVA, *se citează din pct.7 din Hotărâre*, președintele Republicii Moldova, la acea vreme ***** , la 30 noiembrie 2004 și 3 martie 2007, a participat la două emisiuni televizate organizate la două posturi tv private, din care unul cu acoperire națională. El a fost intervievat de jurnaliști în ceea ce privește economia, justiția, relații externe și alegeri. Președintele a declarat, printre altele, că „***** , în ultimii 10 ani de activitate în calitate de primar al *****lui, nu a făcut altceva decât să creeze un sistem puternic de corupție în stil mafiot”. În ceea ce-l privește pe al doilea reclamant, președintele a declarat că „toți au venit direct din KGB”. **Astfel, în cauza dedusă Curții, este vorba despre declarația președintelui făcută în cadrul unor emisiuni televizate.**
15. Așa fiind, judecătorul accentuează că, în art. 8 din Legea Nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare citat *supra*, legiuitorul a enumerat exhaustiv categoriile de relații care se bucură de imunitate și nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută.

16. În conformitate cu art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, ”*Judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: cererea nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în procedură civilă*”.
17. În cererea de chemare în judecată înaintată de ***** în contradictoriu cu Președintele Republicii Moldova *****, cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, reiese clar și sigur că declarația contestată a Președintelui Republicii Moldova ***** a fost făcută în exercitarea mandatului, adică în circumstanțele menționate în art.8 citat, prin urmare, în temeiul art. 169 alin.(1) lit. a) Cod procedură civilă, judecătorul va refuza în primirea cererii de chemare în judecată.
18. Concomitent, judecătorul consideră necesar de a explica efectele juridice ale refuzului de a primi cererea de chemare în judecată, consacrate în art. 169 alin. (3) Cod de procedură civilă, exprimate prin excluderea posibilității adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârît, cu același obiect și aceleași temeuri.
19. În conformitate cu art. 169 alin. (1) lit. a), art. 269-270 Cod de procedură civilă, judecătorul

d i s p u n e :

Se refuză în primirea cererii de chemare în judecată înaintată de ***** în contradictoriu cu Președintele Republicii Moldova *****, cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Se remite ***** încheierea în cauză.

Se explică*****, că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată înaintată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeuri.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel ***** în termen de 15 zile de la comunicare, prin intermediul Judecătoriei *****, Sediul Centru.

Judecătorul

Natalia Russu